

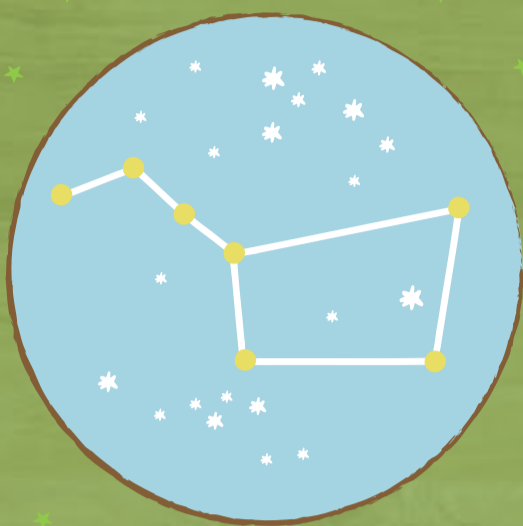

Μαθαίνοντας για τα ζώα του δάσους

Ποια είναι η ΚΑΛΛΙΣΤΩ;

Η ΚΑΛΛΙΣΤΩ είναι μια περιβαλλοντική οργάνωση που δημιουργήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 2004, με σκοπό να προστατεύσει τα άγρια ζώα, όπως είναι η αρκούδα και ο λύκος, αλλά και το φυσικό περιβάλλον.

www.callisto.gr
 Μητροπόλεως 123, Τ.Κ. 54621, Θεσσαλονίκη,
 Τηλ: 2310 252530, Fax: 2310 272190,
 info@callisto.gr

Δωρητής

ΙΣΝ / SNF ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
 STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

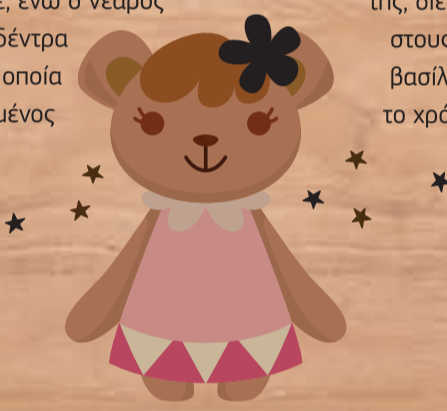
Από πού πήρε το όνομά της η ΚΑΛΛΙΣΤΩ; Ο μύθος της ιέρειας που μεταμορφώθηκε σε αρκούδα!

Η Καλλιστώ ήταν ιέρεια του κυνηγιού και προστατευόμενη της θεάς Άρτεμις, της θεάς του κυνηγιού. Ήταν τόσο όμορφη, που προσέλκυσε το ενδιαφέρον του Δία. Αυτό εξόργισε την Άρτεμις και την έδιωξε από κοντά της. Η Καλλιστώ, έγκυος από τον Δία, τον πατέρα των θεών, περιπλανιόταν μόνη στα πυκνά δάση της Αρκαδίας, ώσπου γέννησε το γιο της, τον Αρκάδα, κάτω από ένα πλατάνι. Όταν το έμαθε όμως η Ήρα, η γυναίκα του Δία, που δεν της ξέφευγε τίποτα, από τη ζήλια της αποφάσισε να την εκδικηθεί και τη μεταμόρφωσε σε αρκούδα.

Τα χρόνια πέρασαν κι ο γιος της μεγάλωσε. Κάποτε, ενώ ο νεαρός Αρκάδας κυνηγούσε στα δάση, ξεπρόβαλε από τα δέντρα μια αρκούδα. Ήταν η μεταμορφωμένη μάνα του, η οποία έτρεξε με λαχτάρα να τον αγκαλιάσει. Τρομοκρατημένος ο Αρκάδας, βλέποντας την αρκούδα να έρχεται, ετοιμάστηκε να τη σκοτώσει με το δόρυ του.

Τότε ο Δίας, ο οποίος δεν άντεξε ο γιος του να σκοτώσει τη μάνα του, πήρε τον Αρκάδα και την Καλλιστώ, τους πήγε στον ουρανό και τους μεταμόρφωσε σε αστερισμούς, για να χαίρονται εκεί αιώνια τις νύχτες, ο ένας κοντά στον άλλον. Έτσι η Καλλιστώ έγινε ο αστερισμός της Μεγάλης Άρκτου και ο γιος της, ο Αρκάδας, ο αστερισμός της Μικρής Άρκτου.

Εκείνη την εποχή ο κόσμος πίστευε ότι οι αστερισμοί φαίνονται στον ουρανό για έξι μήνες και τους άλλους έξι ξεκουράζονται στους ωκεανούς. Η Ήρα λοιπόν, μόλις κατάλαβε τι έκανε ο άντρας της, διέταξε αμέσως τον Ωκεανό να μην επιτρέψει ποτέ στους δύο αστερισμούς να αναπαυθούν στα υγρά βασίλειά του. Έτσι, οι δύο αστερισμοί φαίνονται όλο το χρόνο στον ουρανό.

Αρκούδα

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Οι πρώτες αρκούδες εμφανίστηκαν πολύ πολύ παλιά στη γη, στα βόθι του Μειόκαινου, δηλαδή εδώ και 25 - 30 εκατομμύρια χρόνια. Το επιστημονικό όνομα της καφέ αρκούδας είναι *Ursus arctos*.

Είμαι το μεγαλύτερο θηλαστικό στα ελληνικά δάση. Ζω περίπου 20 με 25 χρόνια. Είμαι έξυπνη και δεν το λέω μόνο εγώ αλλά και όλοι όσοι με γνωρίζουν. Ακούω και μυρίζω πολύ καλά, ακόμη και σε μεγάλες αποστάσεις. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό μου είναι το περπάτημά μου, γιατί περπατάω με ολόκληρο το πέλμα μου και επίσης σε κάθε μου βήμα μετακινώ και τα δύο πόδια της ίδιας πλευράς. Είμαι δηλαδή πλαγιοβαδιστική.

Μεγαλώνοντας, εμείς οι αρκούδες, γινόμαστε πολύ μεγάλα ζώα. Οι θηλυκές αρκούδες μπορεί να φτάσουν τα 150 κιλά και οι αρσενικές τα 280. Μπορεί να πιστεύετε πως με αυτόν τον σωματότυπο δε μπορώ να τρέξω, αλλά εγώ τρέχω μέχρι και 60 χλμ. την ώρα και μπορώ να σκαρφαλώσω πολύ γρήγορα στα δέντρα. Έχω περίπου 40 - 42 δόντια και μου αρέσει να τρώω κυρίως φρούτα και χόρτα και λιγότερο κρέας.

Εκεί που μένω έχει πολλά άγρια βατόμουρα, φράουλες, κορόμπιλα, κεράσια, μήλα, αχλάδια και άλλες νοστιμιές. Αχ, μου άνοιξε η όρεξη! Μου αρέσει βέβαια και το μέλι, αλλά αυτό μάλλον το ξέρετε ήδη.

Γενικά είμαι μοναχικό ζώο... Δεν μου αρέσει πολύ η παρέα. Το χειμώνα ψάχνω φωλιά για να κοιμηθώ. Τον ύπνο μου, εσείς οι άνθρωποι τον ονομάσατε χειμérico λήθαργο. Κατά τη διάρκεια του χειμερικού μου ύπνου γεννάω μάλιστα και τα μαυρά μου, συνήθως 1-3 αρκούδάκια. Όταν γεννιούνται, είναι πολύ μικρά, μόνο 300-500 γραμμάρια, όσο μια μικρή παλάμη. Εξαρτώνται από μένα για να τα ταΐζω, ώσπου να βγούμε από τη φωλιά και να τα μάθω να βρίσκουν μόνα τους την τροφή.

Αυτό που φοβάμαι στα δάση που μένω, είναι οι φωτιές που καταστρέφουν το σπίτι μου, οι καινούργιοι, μεγάλοι δρόμοι που εμποδίζουν τις μετακινήσεις μου, οι άνθρωποι που με ξυπνάνε το χειμώνα και με τρομάζουν ή εκείνοι που θέλουν να με σκοτώσουν.

Λύκος

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Ο λύκος είναι ένα πολύ ικανό ζώο, που έχει προσαρμοστεί σε πολύ διαφορετικά περιβάλλοντα, από τις παγωμένες, αρκτικές περιοχές, ως την έρημο. Έχει επίσης μάθει να επιβιώνει κοντά στον άνθρωπο και τις δραστηριότητές του.

Αν θέλετε να μάθετε κάτι για εμένα, πρέπει να σας γνωρίσω πρώτα την οικογένειά μου, που ονομάζεται αγέλη. Εγώ και η αγέλη μου έχουμε πάντα τη δική μας περιοχή. Εκεί μένουμε, εκεί κυνηγάμε για το φαγητό μας, εκεί γεννάμε και μεγαλώνουμε τα μικρά μας. Γι' αυτό και την προστατεύουμε από άλλες αγέλες.

Ζω περίπου 10 περιπετειώδη χρόνια. Μου αρέσει να επικοινωνώ με τους άλλους λύκους, με φωνές και άλλους ήχους, αλλά και με κινήσεις της ουράς ή μυρωδιές που αφήνω στο μέρος μου.

Έτσι, μπορούμε να επικοινωνούμε μεταξύ μας χωρίς να μας ακούτε εσείς. Έχω βλέπετε πολύ καλή όσφρηση για να επικοινωνώ, για να βρίσκω το φαγητό μου και για να αποφεύγω τους εχθρούς μου.

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για μένα είναι οι άνθρωποι. Όλοι έχετε ακούσει ιστορίες για τον κακό λύκο που έφαγε τη γιαγιά και κυνήγησε την Κοκκινόκουφίτσα, που προσπάθησε να φάει τα τρία γουρουνάκια κ.λπ. Πρέπει, βλέπετε, να κυνηγάω για το φαγητό μου, αλλά ποτέ μου δεν πειράζω τους ανθρώπους, αφού τους φοβάμαι πολύ. Το ξέρετε όμως κι εσείς: είναι να μη σου βγει το όνομα!

Αγριόγατα

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Η αγριόγατα είναι στενή συγγενής της κοινής γάτας, παρ' όλο αυτά είναι πολύ πιο άγρια και πολύ δύσκολο εζημερώνεται.

Δεν ξέρετε πολλά για εμένα γιατί προσπαθώ να αποφύγω την επαφή μαζί σας. Μην το παίρνετε στραβά, απλά γενικά είμαι μοναχικό ζώο και δεν πλησιάζω τον κόσμο. Σίγουρα έχετε δει γάτες, αλλά εγώ διαφέρω! Έχω λίγο μεγαλύτερο σώμα από τη γάτα που ξέρετε. Η ουρά μου είναι φαρδιά, σχετικα κοντή, φουφτωτή και με χαρακτηριστικούς μαύρους κύκλους.

Ζω σε πυκνά δάση με αραιά ξέφωτα. Εκεί κυνηγάω ποντίκια και άλλα μικρά ζώακια, ενώ καμιά φορά μπορεί να πιάσω και κανέναν λαγό ή κάποιο πουλί. Μου αρέσουν βέβαια και τα χόρτα και τα φρούτα. Όταν είναι να γεννήσω κρύβομαι καλά, ώστε να είμαι σίγουρη για την ασφάλεια των μωρών μου. Η περιοχή μου είναι πολύ σημαντική κι αν κάποιος προσπαθήσει να μου την πάρει γίνομαι μαχητική. Για εμένα, οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι είναι οι φωτιές, η έντονη υλοτομία, η πολύ φασαρία, ή η ρύπανση που καταστρέφει τα δάση που μένω. Ανησυχώ επίσης αν θα συνεχίζω να βρίσκω αρκετή τροφή.

Αγριόγιδο

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Το αγριόγιδο είναι ένα από τα πιο σπάνια και απειλούμενα ζώα στη βαλκανική χερσόνησο και την Ελλάδα.

Το επιστημονικό του όνομα είναι *Rupicapra rupicapra balcanica*. Παρά το όνομά του, δεν συγγενεύει τόσο με τα ήμερα κατσίκια ή το κρητικό αγριοκάτσικο (κρι-κρι), αλλά με τις αντιλόπες των μακρινών χωρών της Ασίας και της Αφρικής.

Το σπίτι μου βρίσκεται ψηλά, στα μεγαλύτερα και πιο ήσυχια βουνά της χώρας όπως είναι η Βόρεια Πίνδος, ο Όλυμπος, η οροσειρά της Ροδόπης και το Πίνδο. Μου αρέσει βλέπετε να περπατώ και να ισορροπώ ακόμα και στα πιο απόκρημνα βράχια.

Δεν θα με συναντήσετε λοιπόν εύκολα, αλλά ίσως μπορέσετε να με δείτε κάποτε από μακριά, κοιτώντας ψηλά προς τις κορυφές. Ζω 15 με 20 χρόνια και το βάρος μου φτάνει από 28 έως 45 κιλά. Είμαι φυτοφάγο ζώο και τρέφομαι κυρίως με χορτάρι.

Δεν φοβάμαι τόσο τους φυσικούς μου εχθρούς, όπως τον λύκο, αφού δύσκολα μπορούν να με κυνηγήσουν στα μέρη που ζω. Φοβάμαι πολύ όμως τους ανθρώπους που με κυνηγούν με πυροβόλα όπλα, παρότι απαγορεύεται, αφού προστατεύομαι από το νόμο. Με φοβίζει ακόμη η καταστροφή των περιοχών που μένω, η αλόγιστη φασαρία και τα έργα πάνω στα βουνά.

Λύγκας

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Ο λύγκας είναι ένα μεγάλο αιλουροειδές, μικρότερο αλλά συγγενικό με τα λιοντάρια των βουνών. Ξεχωρίζει από τις δύο μικρές φούντες από τρίχες πάνω στα όρθια αυτιά του. Σήμερα θεωρείται το πιο σπάνιο σαρκοφάγο θηλαστικό της Ευρώπης. Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια παραμένει μάλλον άφαντος και βρίσκουμε πιο ελάχιστα ίχνη της παρουσίας του στην Πίνδο και τη Ροδόπη.

Με φωνάζουν «φαντομά» των ελληνικών βουνών. Όχι άδικα: κανείς σας πια δεν ξέρει σίγουρα αν μένω ακόμα εδώ ή όχι. Ξέρετε, παλιά ζούσα στα περισσότερα βουνά της Βόρειας Ελλάδας. Ήσυχος κυνηγούσα κυρίως τη νύχτα πουλιά, λαγούς ή μερικές φορές μεγαλύτερα ζώα.

Οι τσομπάνδες μάλιστα με σέβονταν, ακόμη κι αν τους έκλεβα πότε πότε κανένα ζώο, αφού πίστευαν ότι η κραυγή μου έδιωχνε τους λύγκους μακριά από τα κοπάδια τους.

Το επιστημονικό όνομα μου το επιστημονικό είναι *Lynx lynx* αλλά μπορεί να με ακούσετε και ως «ρήσο», σε μερικά χωριά μπορεί να με λένε ακόμα έτσι. Είμαι μοναχικό ζώο, σκαρφαλώνω γρήγορα στα δέντρα, μπορώ να κάνω μεγάλα άλματα και τρέχω πολύ γρήγορα.

Με τον καιρό όμως, η ζωή στα βουνά έγινε όλο και πιο δύσκολη για εμένα. Η τροφή μου ολοένα και λιγότευε και οι άνθρωποι με κυνήγησαν για να με διώξουν. Κρυβόμουν όλο και πιο βαθιά, ώσπου κανείς πια δεν μπορούσε να με βρει. Στις διπλανές χώρες, τα κατάφερα κάπως καλύτερα και εκεί μένω ακόμα. Τώρα θα ήθελα πολύ να βρεθώ ξανά στην Ελλάδα. Εσείς, με θέλετε όμως;

Ποιμενικός Σκύλος

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Ο ελληνικός ποιμενικός σκύλος είναι γνωστός από την αρχαιότητα, συντροφεύοντας τους τσοπάνους και τα κοπάδια τους και προστατεύοντάς τους από τις επιθέσεις των λύκων και των άλλων σαρκοφάγων. Παρόμοιες ράτσες έχουν κι οι βοσκοί στις διπλανές μας βαλκανικές χώρες.

Δεν είμαι ζώο του δάσους, αλλά λόγω εργασίας, ζω σε αυτό μαζί με τα κοπάδια που φυλάω για να μην υπάρχουν ζημιές από τα άγρια ζώα. Και πιστέψτε με, δεν το λέω επειδή είμαι εγώ, αλλά είμαι πολύ καλός στη δουλειά μου.

Τα αφεντικά μου λένε πως είμαι γενναίος, πιστός και δυνατός και ότι ο ρόλος μου συμβάλλει στο να γίνει καλύτερη η σχέση μεταξύ ανθρώπου και άγριων ζώων.

Μερικοί με φωνάζουν και τσομπανόσκυλο. Είμαι μεγάλο σκυλί και ζω έως και 16 χρόνια. Έχω πολύ αναπτυγμένη ακοή, όραση και όσφρηση και είμαι πολύ ανθεκτικός στις κακουχίες. Είμαι φύλακας και άγρυπνος φρουρός των κοπαδιών και πολύτιμος βοηθός του βοσκού.

Μπορεί λοιπόν να μην φοβάμαι το λύκο ή την αρκούδα, φοβάμαι όμως τους κακούς ανθρώπους. Τον τελευταίο καιρό, πολλοί από εμάς έχουν χάσει τη ζωή τους από φύλες, δηλητηριασμένα δολώματα δηλαδή, τα οποία βάζουν κάποιιο για να «καθαρίσουν» υποτίθεται την περιοχή από άγρια ζώα και σκυλιά.

Δεν είναι άδικο;

Παιχνίδια

Τα «αστεράτα» πιάτα της αρκούδας

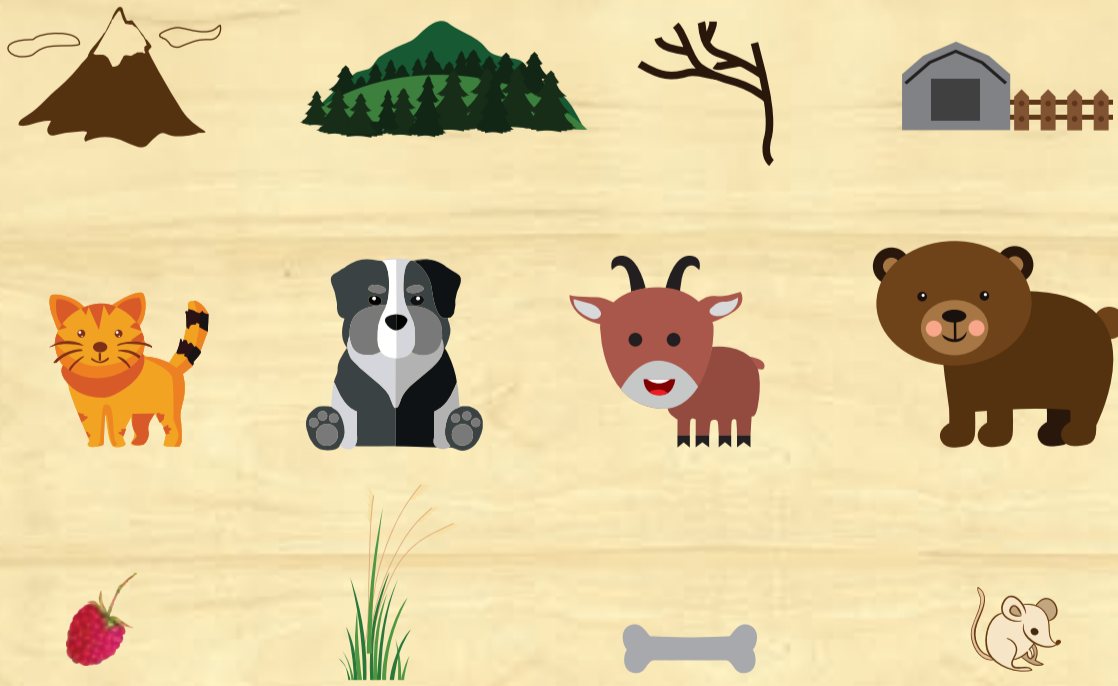
Στην αρκούδα αρέσουν πολύ τα «γκουρμέ» πιάτα, σαν τους ανθρώπους που τρώνε στα εστιατόρια με τα πηλά αστερία! Διαλέξτε τους αγαπημένους μεζέδες της αρκούδας

ανάμεσα σε όλα τα αντικείμενα που βρίσκονται στο τραπέζι, και χρωματίστε τους. Ενώστε μετά τους «αστεράτους» μεζέδες. Σας θυμίζει κάτι η εικόνα;

Το αγαπημένο μου φαγάκι στην αγαπημένη μου γωνιά

Ταιριάζτε κάθε ζωάκι με το αγαπημένο του μέρος από τη μία και το αγαπημένο του φαγητό από την άλλη. Στο τέλος, ζωγραφίστε αν θέλετε και το δικό σας αγαπημένο μέρος και φαγητό. Με ποιο ζώο μοιάζουν τα δικά σας γούστα;

Το Μονοπάτι της Συνύπαρξης

Βοηθήστε την αρκούδα να βρει το δρόμο της μέσα στο λαβύρινθο του δάσους, να φάει όλα τα μεζεδάκια που μπορεί, να αποφύγει τους κινδύνους και να φτάσει έγκαιρα στη φωλιά της για το χειμερινό της υπνάκο

